

Kooskõlastatud Paide Kunstikooli hoolekogus: 07.05.2019 nr 2/3.1
Kooskõlastatud Paide Kunstikooli õppenõukogus: 15.04.2019 nr 3/4.1

PAIDE KUNSTIKOOLI ÕPPEKAVA

Kalligraafia noortele

Kalligraafia algkursus

Kursuse nimetus	Kalligraafia algkursus
Sihtrühm	Noored, kes soovivad omandada algteadmisi ilukirjutamise põhimõtetest, töövahenditest ja tehnikatest ning soovivad ilukirjutamise oskusi oma töös või isiklikus tegevuses kasutada.
Läbiviija(d)	Paide Kunstikooli õpetaja
Õppetöö vormid	Kalligraafias on 2 akadeemilist tundi nädalas, aastas 70 tundi (2 kursust).
Staatus	Huviring
Kursuse eesmärgid	<p>Kirjakunst ehk kalligraafia on kirjatehnika ja loovuse lahutamatu sulam. Õppijal on võimalus õppida midagi erilist, mida oskavad üsna vähesed.</p> <p>Kalligraafia huviringi eesmärgid on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. anda algteadmised kalligraafiast ja kirjakunsti ajaloost; 2. tutvustada õppimiseks vajaminevaid materjale, sulgi ning markereid; 3. anda õppijale teadmisi kalligraafia sõnavarast, töövahenditest, paberist, tööde vormistamisest ning kompositsioonist; 4. tutvustada põhimõisteid nagu minuskel, majuskel, antiikva, kursiiv e kaldkiri, kirjakompositsioon, kirja optika; 5. õpetada ajalooliste kirjastiilide kirjutamist nii laisule, kalligraafilise tindisulepea kui ka kalligraafiliste markeritega; 6. harjutada töölehtedel erinevaid kirjastiile; 7. omandada laisule antiikva ja laisule kursiivkiri ning peensule kalligraafia; 8. arendada loovust ning ilumeelt; 9. lahendada kirjakujundusülesandeid ja panna õppija proovile monogrammide, ekssliibrise, logotüüpide ja muude tarbekirja ülesannete täitmisega.
Õpi-väljundid	<ol style="list-style-type: none"> 1. õppija on omandanud algteadmised kalligraafiast, on kursis vajalike materjalide ja töövahenditega ning tunneb kalligraafia sõnavara; 2. harjutamine töölehtedel nii huviringis kui ka kodus on andnud õppijale palju julgust end proovile panna ja jätkata pidevat harjutamist vilumuse saavutamiseks; 3. omandatud on laisule antiikva ja laisule kursiivkiri ning peensule kalligraafia; 4. omandatud on pintslikiri; 5. õppija oskab kasutada kalligraafilist kirja (õnnitluste kirjutamine kaartidele, raamatutesse; nimede kirjutamine diplomitele, plakatite ja teadete kirjutamine ja kujundamine jne).
Lühi-kirjeldus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kalligraafia sõnavara. Töövahendid ja materjalid. Ettevalmistused kirjutamiseks. 2. Tutvumine nii laisulgede, kalligraafiliste tindisulepeade kui ka kalligraafiliste markeritega. 3. Paberi joonimine: joonlaua, kolmnurkade ja rulljoonlaua kasutamine. Suleotsa laisusest sõltuvad kirja kõrgus ja joonevahed. 4. Harjutused õige sulehoiu tagamiseks, esimesed suletõmbed ja erinevad harjutused sulehoiu ja tuši voolumise harjutamiseks. Jälgida, et käsi ei läheks pingesse. 5. Väiketähtede perekond (sirge joonega tähed, a-kujulised tähed, b-kujulised tähed, muud tähed). Tähtede siseruum ja nende kaugus üksteisest. Sõnade vahed. Lausete kirjutamine väiketähtedega.

	<p>6. Vigade parandus, tähelepanu juhtimine sagedamini esinevatele eksimustele. Õiged ja valed tähekujud.</p> <p>7. Suurtähed. Ehisjooned ja mitmesugused huvitavad suletõmbed. Lihtsamad ja keerulisemad suurtähed.</p> <p>8. Numbrid ja kirjavahemärgid. Lausete kirjutamine. Teksti paigutamine lehele. Kompositsiooniküsimused, tasakaal, tühjad servad, kontrastid ja rõhuasetused.</p> <p>9. Värvilise tindiga kirjutamine, guašš- ja akrüülvärvi kasutamine sulega kirjutamisel, pintslikiri.</p> <p>10. Tumedale taustale heleda värviga kirjutamine; kalligraafia ühendamine akvarellise taustaga.</p> <p>11. Luuletuse kirjutamine kaardile. Lõputöö.</p>
Iseseisvate tööde loetelu	Vajalik pidev harjutamine kodus. Ilukirja oskuse omandamine on pikaajaline protsess.
Hindamine	Õppija sooritab praktilise ülesande (kutse, kaart vms) korrektselt (tuginedes ette antud juhisele). Tulemuslikkuse näitajaks on rõõm ja rahulolu tulemustest ning ilukirja kasutamine oma edaspidises praktilises tegevuses.
Näitustel osalemine	Ei ole kohustuslik, kuid soovi korral teeme seda kunstikooli näitustel.
Soovituslik õppe-materjal	<ol style="list-style-type: none"> 1. V. Toots „TÄNAPÄEVA KIRI“ Tallinn 1956 2. V. Toots „LAISULEKIRJAD e kirjakunsti ABC“ Eesti raamat 1968 3. V. Toots „GROTESK e PLOKKKIRI e kirjakunsti ABC“ Eesti raamat 1972 4. V. Toots „KALLIGRAAFILISI ETÜÜDE“ Kunst 1976 5. P. Luhtein „LAISULEGA KIRJUTATUD ALFABEETE“ Kunst 1977 6. E. Winters „KALLIGRAAFIA ALGAJATELE“ TEA kirjastus 2006 7. D. Harris „KALLIGRAAFIA PIIBEL. Sada täielikku tähestikku ja nende kirjutamise juhised“ Sinisukk 2008 8. Pildid ja õppevideod internetist